

JG3 Lalita Lāce. Pa ALJAs X

zagarins.net/jg/jg3/JG3_Lace.html

Augstdorfas ģimnāzija

AUGUSTDORFAS LATVIEŠU ĢIMNĀZIJU

12 km no Detmoldas Vācijs, otrpus Teitoburgas meža kalnājam, atrodas Augstdorfas nometne. Tā ir vieta, kur patlaban darbojas vienīgā pilna kursa latviešu ģimnāzija brīvajā pasaulē.

Augstdorfas vārds nav nepazistams. Ik avīzes numurā ir kāds teikums par to, ik organizācijā gadās ar to sastapties. Šis vārds ir pat kļuvis tik parasts, ka retais apstājas padomāt – kas aiz tā stāv.

Meža ielokā baraku nometne. Divas no šīm barakām ir Augstdorfas ģimnāzija. Viena – skola, otra – internāts. Skolai aiz muguras priežu jaunaudze, priekšā kups bērzs; apkārt zālājs. Klases ir šauras un to ir maz – dažreiz jāzliezo skolotāju istaba klases vietā. Dalot telpas ar pamatskolu, stundas notiek divās maiņās – no rīta un pēcpusdienā.

Ģimnāzija un pamatskolu darbojas kopš 1945. gada, bet ziņas par abiturientiem un skolas dzīvi saglabātas tikai kopš 1947. gada. Sakarā ar izceļošanu skolotāju sastāvs vairākkārt mainījies. Patlaban skolu apmeklē 115 skolnieku, no tiem 51 mitinājās internātā, pārējie pie vecākiem vai pazīlīm nometnē. Patlaban internātā ir 22 meitenes un 29 zēni.

Ģimnāziju 1947.-1955. g. beiguši 32 abiturienti; no tiem studē vairāk nekā 80%. No pēdējo triju gadu abiturientiem studē visi 100% (14 abiturienti) – raksta internāta vadītājs E. Āboliņš.

Skola nav atzīta pie vācu izglītības ministrijas; tā ir sociālās un bēgļu ministrijas aizgādā, kas algot 4 skolotājus. Pati skola nu ziedojumiem algot. Ģimnāziju ar lielu mīlestību un rūpību vada Ansis Dreimanis, kuru atcerēsies visi bijušie grēvnieši. Skola mācās pilnu Latvijas ģimnāzijas kursu ar pastiprinātu vācu valodu.

Nesen viens no Čikāgas jauniešiem, Tedis Zierīņš, apmeklējot Vāciju, ielegzēs arī Augstdorfas nometnē.

„Tur pavadītās četras dienas paskrēja kā sapnis. Kad iebraucu, nebija neviena pažīnīša, tagad vesela kaudze draugu ...” atmiņās kavēdamies, runā Tedis.

„Kādi bija pirmie iespāidi, ierodoties Augstdorfas ģimnāzijā?”

„Pelēka nometne – baracīpas. Vājas spuldzes apgaismoja pazīstamo un tomēr svešo vietu. Satiekot pirmos cilvēkus, tūlīn prasīju – kur latviešu ģimnāzijas internātās? – Tas – tāda pati baraka kā pārējās. Lai tiktu pie internāta vadītāja E. Āboliņa kunga, bija jāriet cauri mazai zālītei. Tur trīs meitenes sildījās pie krāsīnīša.

„Pa to laiku, kamēr biju pie Āboliņa kunga, jau izplatījašās baumas, ka ieradies jaunais angļu valodas skolotājs,

JG3 Lalita Lāce. Pa ALJAs X

zagarins.net/jg/jg3/JG3_Lace.html

mācišot arī latīņu valodu ...

„Kad beidzās mācišanās stundas, zālītē saradās diezgan daudz jauniešu; es vijiem stāstīju par jauniešu dzīvi seit, rādīju fotogrāfijas, kas man bija līdz. Dabīgi, visvairāk varēju pastāstīt par Čikāgu. Tad viji rādīja savas dzīves fotogrāfijas uz projekcijas aparāta. Tas bija piektā diena vakarā.

„Sestdienas rītā gāju ar visiem uz virtuvi – tās četras dienas Augstdorfa biju pilnīgi vienu uzturā. – No internāta līdz virtuvei ir diezgan tālu – apmēram pusjūdze. Ēdamzāle ir liela barakas telpa ar neklātiem koka galdiem, auksta, drēgna. Tur iet ēst arī nometnes ļaudis.

„Brokastīs bija katram trīs šķēles maizes un mazs margāriņa vai sviesta gabaliņš, no kura man pietika labi ja vienai no maizes šķēlēm. Un krūze kafijas. Jā, tā nu bija balta, salda. Tas viss. Pietiek brokastīm!

„Pusdienās šķīvis zupas ar maizi.

„Vakariņas pīkst. 17.00: tad arī pāris šķēlu maizes ar sviesta, siera un desas gabaliņiem.

„Līdz augustam ir bijušas vēl otras vakariņas – pīkst. 20.00 dažas apziestas maizītes un glāze piena. Bet kopš Augusta līdzekļu trūkuma dēļ viji bijuši spiesti tās pārtraukt. Skolnieki šo vakariņu trūkumu joti izjūt.”

„Ko skolnieki dara ārpus mācību stundām?”

„Nu, sestdienās dūsiņi pērnas ar veljas mazgāšanu. Tad nu zēni mēģina tilti ar meitenēm pa draugam. Koridorus gan tīra ar pusēm. Meitenes strādā daudz rokdarbu, jo brīvajā laikā neesot nekā cita ko darīt. Reizēm skola noorganizē kopējus izbraukumus uz Detmoldas operu vai teātri. Šādos izbraukumos parasti piedalās 20 līdz 30 jauniešu. Notiek ‘sirošana’ apkārtējos mežos. Šād tag kopēji dziesmu vakari – galvenokārt dziedot reliģiskas dziesmas. Nebiju pierādījis skolā tās dzirdēt! Klausoties jaunākā dziesmu dziedāšanu, varēja vērot, ka bieži nezina vārdus. Darbojas meiteņu koris, kurām ar laiku cer piesaistīt zēnus. Likās, ka pašdarbība nav neko spēcīga, ka valda mazliet miegainībā, bet radās iespāids, ka tās drīz izzudīs. Vairāki jaunieši nodarbojas ar sportošanu. Piemēram, Juris Alksnis (4. kl.) ir Vācijas latviešu meistars galda tenisā, bet Daumants Kazners (5. kl.) Lipes valsts vācu jaunatnes šacha meistars.”

„Vai jūtāt atšķirību starp nometnes ģimnāzijām gadus septiņus, astoņus atpakaļ un Augstdorfu?”

„Man liekas, mums bija bezbēdīgā atmosfēra. Visumā jau tas pats. Varbūt vairāk izjūtams nometnes pelēkums ... Ēverģēļbu arī seit tomēr ir diezgan.”

„Kādi ir galvenie iemesli, kuru dēļ šie jaunieši un viņu ģimenes nav izceļojuši?”

„Ir jau atsevišķi ģimnāzisti, kas pamazām izceļo. Bieži vecāku vai pašu slimība ir šķērslis. Dažiem arī vecāki iedzīvojušies Vācijā un nevēlās izceļot.”

„Varu vēl piezīmēt,“ piebilst Tedis, „ka vairāk nekā 1/4 no visiem ģimnāzijas ienākumiem sastāda jauniešu ziedojumi. Pagājušajā gadā Draudzīgā Aicinājuma dienā aicinājām Čikāgas jauniešus ziedot centu dienā Augstdorfai. Sākumā bija stipri maz devēju, patreiz jau 70. Varētu ieteikt arī citiem jaunatnes pulcīniem sekot

JG3 Lalita Lāce. Pa ALJAs

zagarins.net/jg/jg3/JG3_Lace.html

Augstendorfā tādām bija daudzi mīži - devējai, parējai, jaukai, vārda, rāzotie un vārdum jādzīvētās - parādīgumās. Šādām šim aicinājumam. —"

Jaunieši, nejausim iznīkt mūsu ģimnāzijai! Atcerēsimies, ka Augstendorfa nav tikai tukšs vārds, bet ka aiz tā stāv 115 latviešu jaunieši, kas grib pastāvēt un garīgi augt tāpat kā mēs. Paīdzēsim!

L. L.

Kārtējā deva

Pie vejas bāllas

Jaunā Gaita nr. 3, 1956. g. pavasarī

http://zagarins.net/jg/jg3/JG3_Lace.html